

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken, Mártzius 4-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Spanyol Ország.

A' jelenvaló igen szoros és kétséges kimenetelű környűllások közt, segíteni akarván magán Napoleon Császár, a' Frantzia Országban, nevezetessen Valenceyban fogságban tartatott Asturiai herczeghez (vagy 7-ik *Ferdinand* választott Spanyol Királyhoz) küldötte *Laforet* Grófot, a' Spanyol Kir. Udvarnál volt Fr. követet, a' ki által nékie szabadságot, a' Spanyol Kir. székbe való visszatérést, és a' Frantzia 's Spanyol Országok közt leendő barátságos öszveszövetkezést ajánlott. — A' nevezett Asturiai Herczeg *Napoleon* Császárnak ezen ajánlását elfogadván, a' maga udvari fő mesterét *Duc St. Carlost* arra meghatalmazta, hogy *Laforet* Gróffal alkuba botsátkozzon, a' kik a' múlt Decemb. 21-ik napján, a' következő tikkelyekből álló békeségben egyeztenek meg: — 1.) Hogy a' Spanyol Országi Királynak megesmértetett Asturiai Printz szabadságba helyheztedjön. — 2.) Magáért, 's Kir. Familiájáért a' Spanyol Királyi székbe térjen vissza. — 3.) Mivel Frantzia Ország a' Spanyol Kir. székhez, és minden ahoz tartozó Országokhoz 's tartományokhoz való jussairól lemondott, azon Orzágnak függetlenségét megesméri. — 4.) Minden helyek, a' mellyeket Spanyol Országban a' Fr. hadi seregek

elfoglaltak, és azoknak még most is birtokában vannak, azon állapotban adattassanak által a' Spanyol hadi seregeknek, a' mellyben most vannak. — 5.) *VII Ferdinand* magát arra kötelezi, hogy Spanyol Országot minden ahoz tartozó birtokaiban, kiváltképen a' Mahoni Portusnak és Ceutai erősségnek birtokában, mellyeket a' Spanyol uralkodó szék az Anglusoknak néhány esztendővel ennekelötte által engedett, megmaradni igyekezik. — 6.) Egy katoná meg egyezés köttetessen, melly szerént az Anglus és Frantzia hadi seregek azon félszigetből (t. i. Spanyol Országból) költözzenek ki. — 7 Frantzia és Spanyol Országok magokat arra kötelezik, hogy tengeri jussaikat költsönös erővel fenn tartani igyekeznek, azon módon, mint az az Uthrecht békességben, 1792-ik esztendőben vala. — 8.) Minden Spanyolok, a' kik *Józef* Királlyal (a' Napoleon testverbátyával) Spanyol Országot elhagyták, oda vissza mehetnek. — 9.) Minden Spanyol Országban fogságba esett Frantzia katonák, a' kik tudniillik az Anglusok kezében vannak, adattassanak vissza, és botsáttassanak szabadon. — 10.) *VII Ferdinand* Király fizessen a' maga szüleinek esztendőnként 30 milliom realest, vagy reált, az edes atya halála után pedig, az özvegy Királynének ket milliom frau-

kot (Egy réal 30 krajtzárt teszen a' Cs. Kir. pénz szerént, egy Frank pedig 28 krajtzárt). — 11.) Frantzia és Spanyol Országok közt egy kereskedésbéli egyesség állítódjon fel azon fundamentomon, melylyenn volt 1792-ik esztendőben.

Evvel a' szövetség kötéssel, tulajdon kezével írt és a' Spanyol Országi mostani Kormányzékhez intézett levéllel együtt, mellyben 7-dik *Ferdinand* a' maga és familiája bóldog állapotjáról a' Kormányzéknek tudósítja, és mind ennek, mind a' nemzetnek eránta mutatott jó indulatját, és sok áldozattételeit hálálja, egyszersmind az Angliai Kormányzéknek maga közbevetését, és Lord *Wellingtonnak* fényes hadi tetteit nagyon magasztallya, végtére a' Frantzia Császárral elkezdett, és végbe is vitt alkudozásait, kijelenti, *San Carlos* herceget Spanyol Országba küldötte, a' ki a' közelebb múlt Janárus 4-ik napján szerentséssen *Aranjuezbe* érvea, és a' Kormányzék eleibe botsáttatván, annak az vitt írásokat által adta.

A' Spanyol Országi Cortesek, avagy mostani Kormányzéknek tagjai, a' közzülök választott Commissiónak azon írásokat által adta, de ez a' Frantzia Császárral kötött békességet két nevezetes okokra nézve helybe nem hagyta: 1.) Mivel az Asturiai Hertzegnek, avagy 7-ik *Ferdinand* Királynak, *Valencayban* fogságba lévén, szabad kezei nem voltak. — 2.) Mivel a' Spanyol Cortesek, 1811-ik esztendőnek Januárus hónapjában az Angliai Kormányzéknek arra kötelezték magokat, hogy annak híre 's megegyezése nélkül senkivel szövetségre nem lépnek. Arra való nézve a' Cortesek egy választ kütdöttek a' fent nevezett Spanyol Hertzeg *Don Carlos* által 7-ik *Ferdinandnak*, mellyhez az Angliával 1811-ben szerzett szövetségét is ragasztván, megmagyarázták, hogy lehetetlen legyen egy olly traktát helybe hagyni, melly minden részében hibás, és megnem állhat.

Hadi Történetek.

1. A' Frantzia Földön.

Az ellenségnek azon mozdulásai, mellyeket nagy hadi erővel a' Seine, vagy Sequana folyóvíz alsóbb része felé tett, herczeg *Schwarzenberg* F. Marsalt arra bírták, hogy a' Gróf *Wittgenstein* és *Wrede* Generálisoknak osztály seregeit, mellyek az ellenség mozdulásainak szemenn leendő tartások végett a' nevezett folyóvíz jobb partyára állítottak ki, és a' mellyeket a' múlt Febr. 17-ik napján az ellenség nagy erővel megtámadott vala, azon folyóvíznek bal partyára vissza húzza, és ottan az egész ármádát szoros lineában helyeztesse, 's e' szerént F. Marsal *Blücherrel*, a' ki Febr. 17-ikén minden hadi seregeit ismét öszve vonta, magát öszve kaptsolhassa, 's annál fogva az ellenségnek azt a' feltett szándékát, melly szerént a' szövetséges hadi seregeket különösen nagy erővel megtámadni igyekezett, héjjáavalóvá tehesse.

Minekutánna a' *Wittgenstein* és *Wrede* Generálisoknak corporaik a' Seine folyóvízen tsendesen és szép rendel általköltöztek volna, Febr. 18-ikán *Montereau* (Monasterium ad Icaunum) felé fordúlt az ellenség 50 vagy 60 ezer emberrel, a' hol a' Würtembergi Korona Hertzeg, a' Kormányása alatt lévő hadi népnek egy részével, a' Seine folyóvíz jobb partyán azon tetőkön állott vala, mellyek mind a' várost, mind a' hidat fedezték. Noha ezen népnek ott való fekvése nem igen hasznos volt, még is mindazáltal az ellenségnek minden próbatételeit vitézi hátorsággal vissza verte, 's azután, a' nékie adatott parantsolat szerént, az éjtzakának békövetkezésekor, az ellenség szeme láttára a' Seine bal partyára által ment.

Hertzeg *Schwarzenberg* F. Marsal a' maga fő hadi szállását, Febr. 19-dik napján *Troyesbe* mint hadi munkásságának közép pontjába tette által. F. Marsal *Blü-*

cher a' következett napon a' vezérlése alatt lévő hadi teregekkel az *Aube* folyóvíz mellett fekvő városba *Arcisba* ment, és Febr. 21-ik napján *Mery* eleibe nyomult. A' szövetséges armádáknak minden osztály seregeik a' nekik mutatott posztokat elfoglalták, és lángoltak az ellenséggel való megütközésnek tüze miatt.

~~~~~

A' Müncheneri (Monachiumi) újság leveleknek 24-ik Februáriusi darabjában következő hadi tudósítások adtak ki a' Fr. földön táborozó szövetséges armádáról, és a' múlt Februáriusban esett hadi történetekről: — „Prusszus F. Marsal *Blücher* a' Brienni verekedés után a' szövetséges hadi seregeknek jobb szárnya mellett telepedett le, az ő vezérlése alatt lévő Sléziai armádának néhány osztály seregei, Febr. 10-ik napján *Chateau-Thyérig*, és *Ferte sous Jouarre*-ig terjeszkettek ki; az ő maga fő hadi szállása *Ferré Champenoisében* volt. — Ezen napon a' Generál *Alsufieff* corpsát, *Champoubert* mellett, nagy erővel megtámadta az ellenség, maga *Napoleon* Császár sok hadi néppel azon nagy út felé fordult, melly *Vertusból Ferte sous Jouarreig* vitt, és a' mint gyanítani lehetett, ott igyekezett a' Sléziai armádát által törni.

Ezek a' körülállások *Blücher* F. Marsalt nem csak arra indították, hogy a' következett éjjel a' *Kleist* és *Kapezevits* Generálisok corpsaival együtt *Ferréből* ki indullyon, és a' *Vertus* mellett fekvő *Bergeresi* táborhelybe mennyen, hanem egyszersmind arra is, hogy Gr. *Wrede* lovasság Generálissát is megkérje, hogy az ellenség háta megett teendő mozdulásai által, annak előbre való nyomulását késleltesse, 's annál fogva idő engedtesen a' Sléziai armáda egyes osztály seregeinek az öszvegyűllésre. — Gr. *Wrede* Febr. 11-ikén éjjel vévén a' F. Marsal *Blücher* levelét, leg

ottan a' segítségére küldendő hadi seregeket elindította, a' kik a' Seine folyóvízen két helyenn akartak által menni, úgymint *Nogent* és *Bray* mellett. — *Nogentben* számos ellenség lévén, az utak is sok sorompókkal lévén bérekesztve, ennekfelette a' Fr. gyalog seregek a' templom tornyába, a' temetőn, és az erdőben a' levágott élőfák hátamegett jól lévén posztirozva, oda bémenni nem lehetett, Ellenben *Brayt* az ellenség oda hagyván, annak hidját öszve rontván, és az által ellenben fekvő *Mony* faluhelységben is kevés hadi népet hagyván, osztályos Generális *Dela-motte* a' városon által előbre nyomult, és egynéhány ágyúlovással azon folyóvíz tulsó partyán állott ellenséget onnan elűzte, a' Generál *Stabnát* szolgáló Fő Strázsamester *Horn* néhány stutzos és evezni tudó katonákkal tsónakokra űlt, a' vizen szerentséssén által ment, Indzsínör Major *Becker* pedig a' vizen hidat tsináltatott. Azon közben a' *Nogent* megtámadására a' hadi seregek magokat elkészítették, a' 10 gyalog Regimentnek első batallionja, és az Irgolstadti gyalog regimentnek 11-ik batallionja az erőszakosan leendő megtámadásra elő állottak, a' mellyeket az ellenség tüzes kártátsokkal és apró fegyver golyóbisokkal fogadott, és igen vakmerően védelmezte magát. — Mivel előre is ellehetett látni, hogy mihelyt az ellenség *Brayból* kiszorítottatik, *Nogentben* meg nem maradhat: Gróf *Wrede* lovasság Georálisa, a' további vérontásnak kedvezni akarván, a' város ostromlását félbeszakasztatta, és a' városnak már elfoglalt részével megelégedett, a' honnan a' békövetkezett éjjel ki is takarodott az ellenség.

~~~~~

A' Briennei verekedés után (így szólnak a' Prussziai tábori nyomtató műhelyben *Troyesben* ki adott újság leveleknek darabjai) úgy élt a' Frantzia Armáda Fran-

tzia Országban, mint az ellenség földén, annak semmi magazinuma nem lévén, a' mit hol talált elvette, pénzt, lábbelit, posztót requiráltak. A' Troyesi lakosok *Napoleon* Császárnak onnan valóelmenetele előtt 400 ezer Frankot kéntelenek voltak adni; a' Frantzia katonák nagyon szöktek, úgy annyira, hogy Febr. 6-ik és 12-ik napjai közt 500 embereknél töbre ment a' Fr. armádáktól elszökött katonáknak számok. — Minden szövetséges armádáknak öregbítésekre rendelt hadi seregek psrantsolatot vettek arra, hogy útjokat siettessék.

2. Az Austriai Belgiomban.

Prusszus Generál *Bülow* Febr. 24-ik napján, maga fő hadi szállásával Brüsszelben volt, kinek oda való meneteléről, a' Bertini udvari újság leveleknek 9-ik Februáriusi darabjában következő tudósítás adatott ki: Tegnap érkezett, *úgymond*, ide Generál Lajtinánt *Bülow* maga hadi szállásával, kinek az ide való, t. i. a' Brüsszeli polgári gárdisták eleibe menvén, tábori muzsikával, és a' városi harangoknak zugása alatt kísérték őtet oda bé. A' városnak minden úttzáin öröm kiáltással fogadták őtet a' lakosok, estére az egész várost kivilágosították. — Az Orániai Hercegnak, a' Weimari, 's Clarendiai Hercegnak, és *Bülow* Generál Lajtinantnak teátumba való bélépésekkor, mindeniknek különösen sok vivat kiáltások zengedeztek; ezeknek a' nagy uraknak kedvékért a' következő napon egy fényes bál adatott.

Azon hólnap 14-ik napján *Bülow* Generál Lajtinantnak egy gyémánt kövekkel felékesített arany markolatú német kardot küldött az Orániai Herceg ajándékba, és olly írott kötelező levelet; mellyben neki hólta napjáig ezer aranyból álló penzió ígértetett esztendőnként, azon nagy érdemeinek néminémüképen leendő megjutalmaz-

tatására, mellyeket Hollandiának megszabadítása, és a' lakosokkal való fő bánása által magának keresett vala.

Antverpiának megvétetését már sokszor hirdették a' Német Országi közönséges újság levelek, de még ekkorig bé nem tellyesedtek az arról támadt hírek; még most is keményen viselik magokat az abha lévő Fr. katona őrizetek. Már egynehány versbeu ostromlották azt a' szövetséges seregek, nevezetesen a' leg közelebb múlt Februárius kezdetében, a' midőn negyed nap alatt 2000 bombinál több lövetett a' városra, és annak kikötőhelyére, mellyek miatt a' föld is meg rengett. Azon hólnap 7-ikén az ágyúzás megszűnt, és tsak abból áll, hogy az ostromló seregek által körül van vétetve, és azolta gyakran kiüt az ott őrizeten volt ellenség, mellynek kormányzója most Generál Carnot volt hadi minis-ter. Ott van Hollandiának enneklőtte volt helytartója a' Plaisancei Herceg is.

Antverpia, a' mint a' Geographusok megjegyzik, Brabantzianak a' Skaldis folyóvíz mellett fekvő nagy, népes és szép városa, mellyet 1568-ik esztendőben *Alba* herceg ötszegeletre épített vala, mellynek 22 piatza, és 200 többire széles és jól épült úttzái vannak. Kikötőhelye is igen jó, mellyet *Napoleon* Császár Hollandiának elvétele után annyira megerőssített, hogy ahoz nem egy könnyen 's nem egy hamar férhet az ellenség, a' mint azt a' múlt hólnapi ostromlásban is tapasztalták a' szövetséges seregek. — Enneklőtte híres kereskedő város volt, mind addig, míg a' 16-ik században, a' valias miatt támadt háború alatt, a' kereskedés Amsterdámba tétetett volna által. A' 16-ik és 17-ik századokban sok szerentsétlenségeket szenvedett ez a' szép és népes város, nevezetesen 1576-dik esztendőben, három napig pusztították azt a' Spanyolok, 1685-beu

egész esztendeig ostromoltatott, 1706-ikban Anglus Generális herczeg *Malborough*-nak, a' város hosszas ostromlása után meg egyezésből által adatott. Végtere a' Rastadti és Bádeni békességszerzésben a' Fels. Austriai Háznak engedtetett, mellynek birtokában 1746-ik esztendeig volt, és akkor a' Frantziák által elfoglaltatott, de két esztendő múlva csak ugyan vissza adatott, és mind addig a' Fels. Austriai Ház birtoka alatt volt, míg a' Frantzia revolutio miatt támadt háború alatt ismét elvéteződött volna.

3. Északi Németországban.

A' Hamburgi vidékekről jött közönséges tudósításokból semmi bizonyos hírt nem vettünk azon szerentsélen városnak jelenvaló állapotjáról, mellyből azt lehet kihozni, hogy az még most is ostrom alatt legyen. — Egy *Pinneberg*ből a' Hamburg körül fekvő szövetséges seregeknek fő hadi szállásokról jött magános tudósítás azt tartya, hogy Februárius 9-ik napján ismét heves ütközet volt az *Albis* folyóviz szigetében, a' midőn *Wilhelmsburg* egészen a' szövetségeseknek birtokába esett; de mivel azon folyóviz jelenvaló bajos állapota miatt a' győzedelmesek azon által nem mehettek; és másként is sok embert kellett volna azon szigetnek további megtartásáért feláldozni, azt a' békövetkezett éjjel oda hagyták. — Ezen próbatételben 15 Fr. tisztet 's 1000 köz embert ejtettek fogságra, továbbá 12 ágyút, 50 tonna puskaport, 30 ezer puskatöltést, és sok tábori eleséget nyertek a' győzedelmesek. A' szövetséges seregeknek vesztesége 400 holt és sebbe esett emberre ment, sokkal többre kellett az ellenség veszteségének menni.

Mivel a' Lipsiai igen véres ütközet után, az elhullott emberektől és lovaktól a' tsata piatzot mind ekkorig egészen meg tisztítani nem lehetett, és mivel a' Holz-

hauseni mezőségen 700 darab, a' Zuckelhauseni mezőségen 300 darab döglött ló még el nem temettetett, és mivel a' Kölnbergi vidéken, nem csak számos, döglött ló, hanem igen sok holt ember temetlenül maradt, és mivel úgy tapasztaltatott, hogy más helységeknek vidékein is sok ember és ló temetlen hever: arra való nézve a' Generális Kormányzéknek Lipsiai Kerületben lévő Policiais Directora újobban kemény parantsolatot adott ki az eránt, hogy azok a' mezők mennél előbb tisztíttassanak meg azon dögtestektől.

4. Olaszországban.

Az Olaszországban lévő Cs. K. Ármáda fő vezérének Gróf *Bellegarde* F. Marsalnak, a' múlt Februárius 21-ik napján, *Villa-Frankai* fő hadi szállásáról küldött tudósítása szerént, a' *Castel-Vechioi* ellenséges őrizet kapitulatio mellett meghódolt. — Ez a' 137 emberből állott katoná őrizet azon hólnop 11-ik napján költözött ki az említett erősségből, és minekutánna fegyverét lerakta, 's magát arra kötelezte volna, hogy a' jelenvaló háborúban a' szövetséges Fejedelmek ellen hadakozni nem fog, a' külső vigyázaton túl kikisértetett. Ezen kikisértés közben félénél több desertirozott. — Az által adatott erősségben 6 értzágyút, 300 puska, sok munitzió, és épülethez való fa találtatott.

A' 16-ik Februáriusi Majlandi tudósításokban következő tárgyak fordúlnak elő: A' *Villa-Frankai* erősségben két ellenséges Oberster volt, a' kik az utolsó verkedésben halálos sebbe esvén, és meghalván, rangjokhoz illendő hadi pompával temettetek el. — A' Vice Királynak fő hadi szállása még most is Voltaban van. — Az Olasz Országi néphez Febr. 1. ső napján intézett hirdetményére a' Vice Királynak, azt végzette a' Majlandi Kormányzék, hogy Eő Csász. Hercegségének egy

köszönő levelet küldjenek, és mind a' Fr. Császár, mind a' Vice Király eránt való tántoríthatatlan hívségeket kijelentvén, magokat kegyelmességébe ajánlyák. A' többi közt ekként jelentik ki magokat: Mi, *úgymond*, a' fortélyosságnak, 's ravaszágnak soha sem engedünk. — A' háládatlanságot az isteni gondviselés útálja és meg is bosszulja. — Ha Herczegséged minket vezérel, ki félhet, és kikételkedhetik a' győzedelemről? — Felséges Herczeg! Kigyelmedtől függ ez a' szép Ország, az egész nép figyelmez a' Kigyelmed intésére, és siet a' fegyverfogásra. — A' Felséged szava megréttenti az ellenség soraikat, és a' vitézi bátorságnak fáklyáit azokban az Olasz Orszagi népekben fellobbantya, a' mellyeket az ellenség körül vett, és annak hazug tsábítására semmit sem ügyel s. a. t.

H e l v é t z i a.

Néhány közönséges újság levelek azt hírlelték, hogy a' már egynéhány esztendőktől fogva Angliában lakó 18-ik Lajos Király Londonból Hollandiába 's onnan Frantzia Országba ment, 's ott a' Frantzia nemzethez egy igen fontos hirdetményt adott volna ki, mellyben *Napoleon* Császárt tyrannusnak, tsábítónak, 's ősi Orsága Vsurpátorának (hamis jussal bírójának) nevezi, 's arra serkengeti őket, hogy amazt elhagyván, az ő hívségére állyanak. — A' Bétsi udvari újságoknak 57-ik darabjában ez a' köz hír megtzáfoltatik, a' mindazáltal megerössítettik, hogy a' Bourboniai Fejedelmi Házból való Printzek,

nevezetessen az Artésiai Gróf, néhai 16-*Lajos* Királynak 2-ik testvér öttse, Bazileában, és az ő két fiai, úgymint az Angoulemi hertzeg néhai 16-ik *Lajos* egyetlenegy leányának *Mária Tréziának* férje, és a' Berry hertzeg Frantzia Országban legyenek, és hogy az Artésiai Grófhhoz sok városok, nevezetesen pedig azok, a' mellyek a' szövetséges seregektől elfoglaltattak, deputátusokat küldvén, magokat kegyelmességébe ajánlották. — Erról az Artésiai Grófról azt írják Febr. 17-ik napján Bazileából, hogy ő az Orosz Császártól a' fő hadi szállására hívatatott, és hogy az a' hirdetmény, melly a' 18-ik *Lajos* nevében Bazileában kiadatott, és Frantzia Országban sok városiban kiterjesztetett, de hogy a' Bazileai Commendánsnak kívánságára a' több nyomtatványok megtilalmaztattak, a' Helvétziai Respublikának constitutiójával ellenkezvén az illy hirdetményeknek közönségessé való tételések.

Schafhausenből azt írják, hogy azok a' Helvétziai regementek és tisztek, a' kik ekkorig Frantzia Ország hadi szolgálatjában voltak, hazájokba mind vissza mentek, és a' kiknek tettzett, a' szövetséges ármádáknál szolgálatot vettek.

Az uralkodó Fels. Orosz Császárné *Elisabetha Alexandrina* (hajadon korában *Louisa Mária Augusta* született Bádéni Herczeg Asszony) édes anyyával az özvegy Bádéni Marchionéval egyetemben Bazileában vártnak, és méltóságokhoz illó módon való elfogadásokra a' szükséges készületek már meg is tételtek.

Februarius 26-dik napján adtak 100 Forint Conventziós pénzért 194 1/4 forintot Váltótzédulában — Egy Császár aranyért 8 f.tot és 53 1/4 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 15.

A' Magyar Kurir 18-ik darabjához.

Magyar Ország.

Ungvár Vármegyéből Febr. 16-dik napján, 1814. eszt. — Mostan a' fegyver zörgései közt lévő, és egész Birodalmának boldogságát munkálódó kegyes Fejedelmünknek 's Királyunknak születése napja, nállunk (Ungvár városában) két napon és két helyen tartatott, szenteltetett, és tiszteltetett meg, úgymint a' napján, Februarius 12-ikén, melly szombat napou esett, a' Munkátsi Püspökség templomában, és a' következett napon, úgymint vasárnap, a' deák szertartású Plebánia templomában.

I. Ugyan is ezen dítősséges napnak első estvéjén, Méltós. *Bradáts Mihály* felszentelt Püspök, Apátúr, Fő Prépost, és Generális Vicarius Úr Eő Nagysága, a' Püspöki Rezidentziát, a' templom tornyával együtt igen tsínosan kivilágosította, a' hol a' Rezidentzia homlokán lévő ékességnek közepette ezen felül írás olvastatott:

Francisco Patri Patriae, Populus,
et Orphanus Clerus Diaecesis
Munkacsiensis.

Hasonlóképen Fő Tisztelendő *Olsavszky János* Kanonok, és Seminariumbéli Rector Úr a' várat, mellyben a' nevendék Papság vagyon, különös ízléssel kifénylertette, a' hol is ezek az írások szemléltettek a' kapu felett:

Francisco Regi, et Patri Vita et
et Victoria in Domino Exercitu-
um.

Ismét alább:

arMIs franCIscI gaVDIa, Vota
preCes.

Nem különben Tisztelendő *Lyachovics János* Vice-Esperest, Assessor, és ide való Orosz Plebánus Úr a' Plebánia házat igen szépen kivilágosította. Ezen világosítások alatt a' mozsár ágyúk, mellyek több helyeken voltak kiszegeztetve, mindenkor durrogtak, és az örvendező sokaság majd éjfélig az úttzakon fel 's alá járkalt.

Más nap, úgymint szombaton, reggeli 9 órakor maga a' Püspök Eő Nagysága, a' Püspökség templomában nagy liturgiát szolgált, mellyre Tekint. *Vásárhelyi Papp József* Kamarabéli Praefectus és Assessor Úr, a' Földes Uraság tisztjeivel, a' Seminariumbéli Papság, a' Kir. Gymnasiumbéli ifjúság, a' Director, Exhortator, és Professor Urakkal együtt, penzionatus katoná Tiszt Urak, és egyéb Uraságok számosan meg jelentek. Ezen isteni szolgálat közben, több ízben megszóllaltak a' mozsárágyúk, végével pedig Te Deum laudamus énekeltetett, és Eő Felségéért való könyörgések mondattak. — Ezek után az Uri Rendek Püspök Úr ő Nagyságát szobájába békisérvén, ott előtte ki is jelentették Eő Frelsege eránt való szíves és buzgó kívánságokat. Ebédre is elhívatta Eő Nagysága az olyan Uraságokat, kiknek azon a' napon, mint szombaton, szabad volt húst enni. Mellynek vége felé a' pohár elköszöntések Felséges Urunkért, a' Fels. Orosz Császáráért, a' Fels. Prussziai és Angliai Királyokért, és az utazó Fels. Orosz Császár-

néért sok vivat kiáltások és ágyú dörgések közt mentek végbe.

II. A' másod nap estéjén, ismét nem csak a' kivilágosítások, hanem az ágyúdörgések is megújítottak, a' Földes Uraság, és a' deák szertartású Papság által, a' kik tudniillik vasárnapra rendelték ezen fényes napnak inneplését. — Különösen megvilágosította Gymnasiumhéli Director és Assessor Tekint. *Fekete Imre* Ur, nem csak a' maga házát, hanem az egész Gymnasium épületit is, mellynek homlokán ez a' vers olvastatott:

O! FrancIsCe tVo saCraMVs
CorDa faVorl

Franciscum Patriae quis negat
esse Patrem.

a' Director házán:

franCIsCVs IMperator pIVs Dator
paCIs.

Ugyan ott Fels. Urunk magyar öltözött képe körül, jövendőlés gyanánt:

Franciscus II. Rom. Imp. semper
Augustus, Rex Hungariae Apostolicus etc. etc.

Ugyan ekkor a' Reformatusoknak a' tornyok, és a' házaik, a' Zsidók Synagógája, és minden házaik megváltak világosítva. A' Synagogának ajtaján ilyen felülírás szemléltetett:

Apostolico Regi Hungarorum
Francisco Primo, Caesari Augusto, sit virtus, honos, gloria.
Litant Hebraei Ungvarienses 1814.

Másnap, úgymint vasárnap reggeli 9 órakor, fenn tisztelt Orosz Püspök *Bradáts Lihály* Ur Eő Nagysága, az egész

Clerusával, nem különben Tek. *Vásárhelyi Papp József* Kamarabéli uradalmi Praefectus Ur, minden hozzá tartozó Gazdaság-, Erdő-, és Bánya-Tiszt Urakkal és Bányászokkal egész parádében megjelentek a' deák szertartású Plebánia templomában, a' hová már előbb a' nép sokasága öszve gyülekezett vala a' tanuló ifjúsággal együtt. — Az öreg misét igen áhétatosan és buzgóan tartotta Tisztelendő *Banovics János* Gymnasiumbéli Exhortator Ur, *Becsky Ferentz* Kanonok és Esperest Urnak ithon nem léteben. A' Misének jelesebb részeire mindenkor durrogtak az ágyúk, mellynek végződésével a' Sz. Ambrus éneke elénekeltetett, és Fels. Királyunkért szólló könyörgések mondattak el s. a. t.

Pestis-Ragadvány [Miasma] ellen

Ó L T A L O M.

Olyan Titulus alatt indúlt el Bétsből, a' legközelebb múlt Postanapon egy igen dítséretes kis Munka, Magyar nyelven, a' *Nemzeti-Gazda* Ujsággal Tóldalékul. Ennek az igen szükséges Munkának a' Szerzője Berlini Udvari Tanácsos és Professor *Graefe* Károly Ferdinand. Azok a' bölts regulák, mellyeket abban az Író előadmegbetsúlhetetlenek, 's az óltalmazó szerrek igen természetiek, könnyűk. — A' egész Munkátska árra 5 garas. A' Könyv árosok, 's más akarki, a' kik azokból számosságával, százauként vagy ezrenként kívánnak, jelenthetik magokat levél által Bétsben, akár a' Magyar Kurir', akár a' Nemzeti-Gazda' Íróinál. Az így committalt Könyvetskék árrát nem szükség Bétsbe küldení, hanem csak a' Nemzeti Gazda T. T. Olvasói közzül akarkinél letenni, Junius első napjáig akármikor.